

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

***Praktické otázky vyplývající ze vztahu ČNB
k vybraným mezinárodním obchodním
operacím***

VZDĚLÁVACÍ MATERIÁL KE KURZU
MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ OPERACE

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
OKRESNÍ HOSPODÁŘSKÁ KOMORA
KARVINÁ

2010 - 2013

Obsah prezentace:

- **Směna cizí měny bezhotovostním převodem mezi dvěmi právníckými osobami**
- **Oznamovací povinnosti podle devizového zákona**
- **Stanovení kurzu koruny k jiným měnám**
- **Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů u ČNB**
- **Přijímání úhrad za zboží nebo službu v cizí měně**

---

1) *Směna cizí měny bezhotovostním převodem mezi dvěmi právníckými osobami*

Směna cizí měny bezhotovostním převodem mezi dvěmi právníckými osobami (1/5)

- Mohou se dohodnout dvě právnícké osoby bez nutnosti mít příslušné oprávnění České národní banky na vzájemné bezhotovostní směně cizí a české měny (například EUR a CZK)?

Směna cizí měny bezhotovostním převodem mezi dvěma právníckými osobami (2/5)

- 1) **V rámci podnikatelského seskupení (mateřská a dceřiná společnost)**
  - Pokud se na službě nepodílí jiná osoba mimo seskupení
  - Pokud službu nezprostředkuje jiná osoba mimo seskupení
  - Nejde o platební službu podle zákona o platebním styku
  - Výjimka dle § 3 odst. 3 písm. d) bodu 2 ZPS („Platební službou není platební transakce v rámci podnikatelského seskupení bez účasti nebo zprostředkování osoby mimo toto podnikatelské seskupení“)
  - Není nutné získat povolení k provádění takových platebních služeb, ani pokud je tato činnost prováděna podnikatelsky

Směna cizí měny bezhotovostním převodem mezi dvěma právníckými osobami (3/5)

- 2) Bezhotovostní směna cizí a české měny provedená **mimo podnikatelské seskupení**
  - Podmínky:
    - Provedení bezhotovostním převodem
    - Mezi dvěma právníckými osobami
    - Předmětem směny jsou vlastní přebytky cizí a české měny (např. přebytky z podnikatelské činnosti)
    - Směna je provedena bezúplatně
    - Účelem je snížení nákladů právníckých osob
    - Cílem není soustavné dosahování zisku
    - Směna není nabízena třetím osobám
    - Postavení stran při realizované transakci je rovnocenné (nelze definovat poskytovatele a uživatele služby)

Směna cizí měny bezhotovostním převodem mezi dvěma právníckými osobami (4/5)

- Nejedná se o regulovanou činnost = nejde o bezhotovostní obchod s cizí měnou dle ZPS, ALE POZOR, pokud....
- Pokud poskytování bezhotovostní směny cizí a české měny naplňuje znaky soustavné činnosti ve smyslu § 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, (definice podnikání) pak se jedná o regulovanou činnost podle ZPS
- Sankční ustanovení dle § 132 ZPS: PO, která poskytuje platební služby, aniž je k tomu oprávněna (provedení převodu, kterým je i bezhotovostní obchod s cizí měnou) = správní delikt
- ČNB dle ZPS oprávněna uložit PO pokutu až do výše 50 mil. Kč

Směna cizí měny bezhotovostním převodem mezi dvěmi právníckými osobami (5/5)

- Pokud jsou naplněny podmínky:
- Může dojít k provedení více směn cizí a české měny mezi dvěmi subjekty v souladu s uzavřenou smlouvou
- Smlouva může určovat cílovou částku směny (několik směn dle potřeb subjektů) či stanovovat období spolupráce
- Tento případ ČNB **nepovažuje** za soustavné poskytování služby, tedy za podnikatelskou činnost

---

2. Oznamovací povinnosti podle devizového zákona

Oznamovací povinnosti (1/4)

- Pro účely sestavení platební bilance ČR
- Základem je devizový zákon (§ 5 DZ)
  - Povinné dle vyhlášky
  - Na vyžádání
- Lhůty, rozsah, období a způsoby plnění stanovuje vyhláška č. 34/2003 Sb. (ze dne 20. ledna 2003)

- Co oznamovat?
  - a) peněžních pohledávky a závazky vůči tuzemcům v zahraničí a vůči cizozemcům,
  - b) přímé investice, finančních úvěry, cenné papíry a s nimi související inkasa a úhrady vůči tuzemcům v zahraničí a vůči cizozemcům, operace na finančním trhu, včetně operací prováděných prostřednictvím cizozemců,
  - c) zřízení a stav účtů nebo jiných forem vkladů v zahraničí, včetně svěřeni peněžních prostředků k uložení na účet v zahraničí.

- + na vyžádání devizového orgánu také skutečnosti týkající se transakcí spojených se zahraničním obchodem.

Oznamovací povinnosti (2/4)

- Základní podmínky:
- Oznamovací povinnost se nevyžaduje, je-li skutečnost nebo inkasa a úhrady nižší než 1.000.000 Kč
- Oznamují se transakce, které se týkají:
  - Přímých investic (vznik/změna v zahraničí, v tuzemsku)
  - Přijetí finančního úvěru od cizozemce
  - Nabytí zahraničních cenných papírů a vydání emise dluhopisů

Oznamovací povinnosti (3/4)

- Oznamovací povinnost plní:
- Tuzemec, který je právnickou osobou
- Cizozemec, který je PO a který má v tuzemsku umístěn podnik nebo organizační složku podniku a pokud oznamované skutečnosti souvisejí s jeho podnikáním v tuzemsku
- Fyzické osoby pouze na základě vyžádání ČNB

Oznamovací povinnosti (4/4)

- Nesplnění oznamovací povinnosti je správním deliktem dle DZ (hrozba peněžitě sankce až do výše 100.000 Kč)
- Odkaz na [web ČNB](#)
  - Formulář
  - Podkladové dokumenty
  - Náповěda k OZP
  - Kontakty pro odeslání

---

3. Stanovení kurzu koruny k jiným měnám

Stanovení kurzu koruny k jiným měnám (1/7)

- Jakým způsobem stanovuje ČNB kurz koruny k ostatním měnám?
- Kde jsou kurzy zveřejněny?
- Mohu v ČNB směnit valuty?

Stanovení kurzu koruny k jiným měnám (2/7)

- Mluvíme o tzv. fixingu
- Kurzy devizového trhu stanovovány každý pracovní den na základě vývoje na mezibankovním trhu
- Kurzy odpovídají tomu, jak se jednotlivé měny obchodovaly na devizovém trhu ve 14:15 místního času
- (zpravidla do 14:30 zveřejněny na webu)
- Platnost kurzu pro aktuální den

Stanovení kurzu koruny k jiným měnám (3/7)

- ČNB na žádost sděluje kurzy orgánům veřejné moci (oficiální podklad pro soudní či policejní řízení)
- Jedná se vždy o kurz deviza střed
- Nákupní a prodejní kurzy ČNB stanovuje pro vlastní účely (nezveřejňuje)
  - Souvisí s vedením devizových účtů klientů

Stanovení kurzu koruny k jiným měnám (4/7)

- Kurzy devizového trhu slouží ve smyslu zákona o účetnictví a dalších právních norem pro neobchodní účely:
  - Ohodnocování závazků
  - Ohodnocování pohledávek
  - Daňová řízení
  - Celní řízení

Stanovení kurzu koruny k jiným měnám (5/7)

- Zveřejňování kurzů tzv. exotických měn
  - Především pro celní účely
  - Pro veřejnost plní funkci informační, orientační
- Kurzy národních měn ke světovým měnám zveřejňují všechny národní banky na svých webech
- Směna valut v ČNB (na pobočkách) není možná
- Směnu některých „exotických“ měn zajišťují vybraná devizová místa

Stanovení kurzu koruny k jiným měnám (6/7)

- ČNB zveřejňuje také průměrné kurzy (deviza střed) pro:
  - Měsíce
  - Kumulované měsíce
  - Čtvrtletí
  - Roky
- Hodnota = aritmetický průměr z denních kurzů vyhlášených v pracovní dny za dané období
- Zveřejnění společně se zveřejněním posledního denního kurzu spadajícího do příslušného období

Stanovení kurzu koruny k jiným měnám (7/7)

- Hledání na webu ČNB (historie)
  - Devizové kurzy
  - Sazby

---

4. Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů u ČNB

Seznamy ČNB (1/2)

- Veřejně přístupné na [webu ČNB](#)
- Ověření existence subjektu na trhu
- Ověření a zjištění potřebného typu povolení k činnosti (registrace, licence, zápis do seznamu)
- Ověření získání povolení k výkonu konkrétních činností
- Historie subjektu
- Základní kontaktní údaje subjektu (www)

Název požadované sestavy subjektů
Regulované a související subjekty
Banky a pobočky zahraničních bank
Družstevní záložny
Penzijní fondy
Penzijní fondy a jejich depozitář
Obchodníci s CP a pobočky zahraničního obchodníka s CP
Obchodníci s CP provádějící systematickou internalizaci
Osoby oprávněné k vedení samostatné evidence investičních nástrojů
Investiční společnosti
Investiční společnosti, které vykonávají činnost portfolio management
Investiční fondy
Investiční fondy a jejich depozitář
Podílové fondy
Podílové fondy a jejich depozitář
Pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven
Zajišťovny
Organizátor regulovaného trhu
Centrální depozitář
Centrální depozitář a účastníci centrálního depozitáře
Vypořádací systémy
Vypořádací systém a účastníci vypořádacích systémů
Platební instituce a pobočky zahraničních platebních institucí
Instituce elektronických peněz a pobočky zahraničních institucí elektronických peněz
Pobočky poskytovatelů platebních služeb v ČR (provozovny)
Registrované a zapsané subjekty
Emitenti kótovaných CP
Investiční zprostředkovatelé
Odpovědní pojistní matematici
Směnárny (dříve Nebankovní devizová místa)
Směnárny (dříve Nebankovní devizová místa) - provozovny
Obchodní společnosti a fyzické osoby zapsané na vlastní žádost jako kvalifikovaní investoři
Nucení správci (pro OCP, IS, IF, ORT, PVS, CD)
Nucení správci (pro tuzemské pojišťovny a tuzemské zajišťovny)
Likvidátoři (pro IS nebo IF)
Likvidátoři (pro tuzemské pojišťovny a tuzemské zajišťovny)
Vázání zástupci

---

*5. Přijímání úhrad za zboží nebo službu v
cizí měně*

Přijímání úhrad za zboží nebo službu v cizí měně (1/6)

- Je nutné získat registraci směnární podle devizového zákona, pokud v provozovně obchodu dochází k přijímání úhrad za zboží nebo služby např. v EUR a případný rozdíl je vrácen v CZK?
- Jak je to v případě bezhotovostní platby za zboží nebo službu v cizí měně?

Přijímání úhrad za zboží nebo službu v cizí měně (2/6)

- A) Hotovostní transakce, tedy uplatníme-li devizový zákon:
- Co se rozumí **směnárenskou činností**?
- § 1 písm. l) DZ: směnárenskou činností poskytování služeb třetím osobám, jejichž předmětem je nákup nebo prodej bankovek, mincí nebo šeků v cizí nebo české měně za bankovky, mince nebo šeky v jiné měně.

Přijímání úhrad za zboží nebo službu v cizí měně (3/6)

- B) Bezhotovostní transakce, tedy uplatníme-li zákon o platebním styku:
- Co se rozumí **bezhotovostním obchodem s cizí měnou**?
- § 2 odst. 1 písm. e) ZPS: bezhotovostním obchodem s cizí měnou nákup nebo prodej peněžních prostředků v české nebo cizí měně za peněžní prostředky v jiné měně, který se uskutečňuje bezhotovostním převodem peněžních prostředků z platebního účtu nebo na platební účet.
- **Přijetí platby za zboží nebo službu v cizí měně nepředstavuje poskytnutí platební služby**
- **Není vyžadováno zvláštní povolení nebo registrace**

Přijímání úhrad za zboží nebo službu v cizí měně (4/6)

- **Nákup nebo prodej bankovek není samostatnou službou pro zákazníka, ale způsobem úhrady závazku**
- **Vrácení peněz v jiné měně, než ve které bylo placeno, není překážkou**

Přijímání úhrad za zboží nebo službu v cizí měně (5/6)

- Pozor!
- Soustavné odmítání tuzemských bankovek a mincí by mohlo naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu ohrožování oběhu tuzemských peněz (§ 239 odst. 2 písm. a) trestního zákona).

Přijímání úhrad za zboží nebo službu v cizí měně (6/6)

- Na takovou činnost platí také ustanovení dle zákona na ochranu spotřebitele (zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele)
- Především povinnost informovat spotřebitele o ceně zboží (§ 12 odst. 1 ZOS: Prodávající je povinen informovat v souladu s cenovými předpisy a přímo použitelným předpisem Evropských společenství spotřebitele o ceně prodávaných výrobků nebo poskytovaných služeb zřetelným označením výrobku cenou nebo informací o ceně výrobků či služeb jinak vhodně zpřístupnit).